

Å R S B E R E T N I N G 2 0 0 1

År 2001 blev endnu et meget aktivt år for Esbjerg Kunstmuseum – et år med flere nyskabelser inden for museets forskellige virksomheder og et år med betydelige ekstraordinære støttebeløb til nyhvervelser og projekter. I samarbejde med *Musikkonservatoriet* og *Den Ny Opera* lancerede vi to nye arrangementstyper i krydsfeltet mellem billedkunst og musik der begge fokuserede på hvordan man får æstetiske oplevelser. På udstillingsområdet lancerede vi hele to nyskabelser med projekterne *Match* og *Forestillinger*. I al sin enkelhed går *Match* ud på at en dansk kunstner hvert år inviterer en udenlandsk kollega til at omskabe museets særudstillingsrum til ét fælles værk. Når to kunstnere arbejder sammen på denne intense måde, opstår der en markant tredje person som ophavsmand til deres fælles værk. Samtidig bliver de hinandens udstillingsarrangører i en dynamisk arbejdsproces hvor museet bliver en form for æstetisk eksperimentarium for kunstnerne. Så det resultat som kunstnerne og museet kan præsentere i udstillingen, fremstår blot som et trin på vejen i en proces der forhåbentlig fortsætter bagefter. Projektet *Forestillinger 2001* fokuserede på museumsgæsten og kvaliteten af gæstens oplevelser med moderne kunst. I forlængelse af museets eksperimenterende formidlings-tiltag og forskningsprojekter i publikumsreaktioner integrerede og samtænkte *Forestillinger* på en ny og eksperimenterende måde udstillingspraksis, forskning og formidling. Museets aktiviteter blev i lighed med sidste år fulgt med stor opmærksomhed fra medierne. Ud over den lokale presse dækkede den landsdækkende trykte presse, radioens P1 og fjernsynets Kulturjournalen museets udstillinger bredt. DRTV bragte et langt og positivt indslag om museets åbne magasiner, og Sveriges Radios undervisningsafdeling viede et helt program til museets særlige

Chafes og Frandsen installerer *All beauty must die*

Kirstine Roepstorff installerer *My world does not exist*

ge udstillings-, formidlings – og forskningsprofil.

Men år 2001 var også et år med store forandringer i det kunstfaglige team. Museets eneste inspektør var på barsel og blev ved afslutningen på orloven headhuntet af Aarhus Kunstmuseum. Hun blev afløst den 1. oktober af museets nye inspektør, mag. art. Christiane Finsen. Inden da trådte stud. mag. Inge Lise Mogensen til i Gitte Ørskou Madsens barselsperiode og ydede sammen med stud.mag. Ulla Kierkgaard og stud.mag. Majbritt Løland en stor indsats for museet. Men de mange udskiftninger og et par måneder uden inspektør/vikar gik ud over publikumskontakten og rundvisningerne. Og det kunne mærkes i besøgstallet som i 2001 faldt til knap 14.000.

UDSTILLINGER

Det var en af den konkrete kunsts sværvægtene vi indledte det nye udstillingsår med at præsentere. Udstillingen *Svævende tegn* præsenterede for første gang et større udvalg af Ib Geertsens privatejede mobiler fra 60'erne og frem som én stor installation – en nyfortolkning der satte museets store udstillings-sal i bevægelse og samtidig pegede på den store betydning den gamle mester har for mange af nutidens yngre installationskunstnere. I museets rum for eksperimenterende kunst kunne man samtidig for en gangs skyld være i en rum med et udvalg af museets nyhvervelser, men alligevel dele sine kunstoplevelser med andre i udstillingen *Mellemrum*. Med åbningen af udstillingen *All beauty must die* lancerede museet den ovennævnte nyskabelse på udstillingsområdet – projektet *Match*. Erik A. Frandsen havde valgt den forlængst internationalt anerkendte, portugisiske billedhugger Rui Chafes som Esbjerg Kunstmuseum med denne udstilling introducerede for et dansk publikum. Sam-

Eric Andersen: *Il piatto della speranza*

tidig kunne man i underetagen træde ind i den talentfulde, unge billedkunstner Kirstine Roepstorff's skrøbelige univers – en hvid verden spundet op af garn, mellem drøm og virkelighed, *My world does not exist*. Sommerudstillingen *Øje-blikke* præsenterede for tredje gang samlingen med et nyt perspektiv på det 20. århundredes kunst. Den fyldte hele overetagen og satte særligt fokus på at vi er medskabende når vi møder kunsten med vores eget personlige blik. Samtidig præsenterede vi årets andet nye udstillingskoncept, ovennævnte projekt *Forestillinger* i museets rum for eksperimenterende kunst. I biografalsagtigt halvmørke lyttede museets gæster bl.a. til et barns levende beretning og en musikers indlevende fortolkning af et billede før de så det. Således satte projektet fokus på hvordan vores erfaringer, forventninger og sindsstemninger spiller afgørende ind i vores møde med kunsten. I sommerperioden deltog museet også i *Cutty Sark* med både en performance på havnen og udstillingen *Hvide skygger* på museet af

billedkunstneren Peter Ravn Callesen. Begge projekter var skabt specielt til museet i anledning af *Cutty Sark*. Callesen søsatte sin umulige drøm i havnebassinet og realiserede bl.a. en forgængelig skulptur i museets rum for eksperimenterende kunst – en båd af is. I årets sidste udstillinger præsenterede vi endnu en ung, talentfuld kunstner, Ellen Hyllemose. Med udstillingen *Tre i en* havde hun skabt nye værker til museets rum for eksperimenterende kunst, hvor hun nyfortolkede landskabsgenren. Samtidig kunne vi med udstillingen *Il piatto della speranza* præsentere en yderst sjælden gæst i den danske kunstverden, intermediarkunstneren Eric Andersen. Værkerne fra hans Pandora-serie blev ledsaget af en væsentlig lys- og lydside og installeret i en stor rubinrød boks, sammenholdt af en lang billedfrise der bl.a. satte tanker igang om håbets betydning for vores eksistens. I samarbejde med kunstneren sprængte vi i udstillingsperioden museets rammer og trængte ud i byens rum med

en række *håbesteder* – steder for udveksling og formulering af håb. Denne særlige facilitet kunne man finde i Danske Bank, på Rådhuset, Posthuset og Centralbiblioteket, i DFDS' passagerterminal, i Restaurant Kunstpavillonen og på Hotel Britannia.

FORSKNING OG FORMIDLING

Med støtte fra Ribe Amts Museumsråd kunne vi for første gang samtænke udstillingspraksis, formidling og forskning i museets rum for eksperimenterende kunst i pilotprojektet *Forestillinger 2001*, som forskningspsykolog, dr. phil. Bjarne S. Funch blev involveret i.

I forbindelse med særudstillingerne udgav vi i 2001 fem mapper i vores *Expo-serie*, der afspejlede den enkelte udstillings særlige karakter og rummede et værk af kunstneren, en såkaldt multiple. Til projektet *Match beauty must die*, med vægtige artikler om kunstnerne af udenlandske og danske forskere, og en fotografisk dokumentation af projektet. De godt 300 lærere i museets netværk modtog særlige *inspirationsmaterialer* som det kunstfaglige team udarbejdede i forbindelse med alle vores særudstillinger.

I 2001 udarbejdede vi den tredje *Ind i kunsten* hvor vores gæster kan møde et udvalgt værk i samlingen og dele oplevelsen af det med andre – denne gang ved at følge vores anvisninger til kreativ indlevelse i Christian Lemmerz' *Bloodspejl*. Til særudstillingerne udviklede vi særlige *quick-guides* på to sprog med forslag til hvordan man kan komme i dialog med kunstværkerne i særudstillingerne.

Æstetisk laboratorium blev i foråret åbnet for alle museets gæster med et nyudviklet synæstetisk eksperiment som museets gæster i alle aldre kan gennemføre. Den populære installation *Lad hænderne se*, som kan

give museets gæster føling med moderne skulptur, blev sammen med et udvalg af andre formidlingseksperimenter opstillet permanent i de åbne magasiner. Endelig udgav og opstillede vi to nye foldere i serien *Nye kunstoplevelser*.

ARRANGEMENTER

Som noget nyt inviterede vi pædagogerne i Esbjergs daginstitutioner til en række seancer på museet hvor vi sammen udforskede hvad små børn kan få ud af at møde den moderne kunst. Med arrangementet *Det er ingen kunst – eller er det?* opdaterede vi det traditionelle foredrag i en ny og inspirerende dialogform hvor aktuelle emner om kunst tages op af to personer der udfordrer hinanden og tilhørerne. Sammen med *Den ny Opera* indbød vi med arrangementet *Mellem musik & billedkunst* for første gang vores gæster til at sammensætte deres egen koncert og udstilling. Og i samarbejde med *Musikkonservatoriets* Fredrik Søgaard og hans musikere *MusXP* fik medlemmer af kunstforeningen og siden elever fra Statsskolen mulighed for at give udtryk for deres oplevelser med udvalgte værker fra museets samling ved at tonesætte dem. Vi deltog i *Kulturnatten* med en række programpunkter, bl.a. André Demidoffs *Museumsskovtur – ind og se* med deltagelse af elever fra Kulturskolen og Esbjerg Statsskole. Og i efterårsferien gav vi med *lyt&se, føl&se og lugt&se* vores gæster vejledning i at skærpe sanseapparatet over for moderne kunst. Endelig arrangerede vi sammen med *Musikhuset* den årlige *jule-kunst-kaos-messe* i foyeren.

ERHVERVELSER OG DONATIONER

År 2001 blev atter et godt år for Esbjerg Kunstmuseum på dette område. Vi erhvervede ikke alene en række væsentlige danske og internationale værker til samlingen. Vores samlede donationer og ekstraordinære tilskud øgede også i år vores driftsmidler betragteligt. Med støtte fra Ny Carlsbergfondet og Statens Museumsnævn kunne vi erhverve Ed-

Peter Ravn Callesens performance

Ellen Hyllemose: Tre i en

vard Weies olieskitse til museets maleri *Motiv fra Langelinie* fra Kunsthallens auktion. Nævnet støttede også købet af Lars Bent Petersens *Jeg har besluttet mig for at være lykkelig...*, mens Ny Carlsbergfondet desuden finansierede købet af Erik A. Frandsens neonværk *Ghost* fra udstillingen *All beauty must die*. Eric Andersens *Il piatto della speranza* blev erhvervet med støtte fra Augustinusfonden og fra Statens Museumsnævn. Og endelig købte museet Nina Saunders' stoleskulptur *Downward Trend* og Tomas Lahodas relief *Roy*.

ØKONOMI

Esbjerg kunstmuseum er en selvejende institution der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i år 2001 på 6.2 mio kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedpar-

ten af driften med et beløb der udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Ribe Amt, fra Statens Museumsnævn, Center for Dansk Billedkunst, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at holde aktivitetsniveauet og erhverve så væsentlige værker til samlingen som vi igen i år 2001 har gjort.

Med vores krævende udstillingsprogram har det igen i år været en stor glæde at modtage støtte fra virksomheders og institutioners side i forbindelse med de enkelte større projekter. Uden en sådan opbakning, uden denne vilje og lyst til samarbejde fra deres side, havde vi ikke kunnet realisere vores ambitiøse projekter.

Inge Merete Kjeldgaard
Direktør

BESTYRELSESMEDLEMMER

Formand: Overlærer Jørgen Broch
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen
Kasserer: Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif K. Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Konsulent Lene Rahbek Jensen

PERSONALE I 2001

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør Gitte Ørskou Madsen
Museumsinspektør Christiane M. Finsen
Fuldmægtig Vibeke B. Christensen
Forvalter Lean Pedersen
Sekretær Inge-Lise Nielsen
Museumsassistent Bo W. Larsen
Museumsassistent Klaus Andersen
Museumsassistent Flemming Lundholm
Museumsassistent Christa Siig
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Kirsten Hørlyck
Kustode Lis Madsen
Kustode Preben Gaulshøj
Kustode Lise Kildemand
Rengøringsassistent Tove W. Henriksen
Ass. inspektør stud.mag. Inge Lise Mogensen
Studentemedarbejder Ulla Kierkgaard
Studentemedarbejder Majbritt Løland

40 ÅR I EGET HUS

”Det var solskin. Pavillonen og kunstsamlingen tog sig bedst muligt ud efter de sidste hektiske anstrengelser. Det var strømmet ind med blomsterhilsener...Et stort mål var lykkeligt nået.”

Med disse ord udtrykte et af Esbjerg Kunstforenings bestyrelsesmedlemmer sin glæde efter indvielsen af Kunstpavillonen den 29. juni 1962.

Der var også stor grund til begejstring. Siden 1927 havde Esbjerg Kunstforening haft til huse i Centralbibliotekets ovenlyssal. Pladsforholdene her havde i mange år været utilstrækkelige. Allerede i 1931 udtalte Kunstforeningens formand, at ordningen mellem biblioteket og Kunstforeningen om Ovenlyssalen måtte betragtes som en midlertidig løsning. 10 år senere tog formand S. Levin Hansen kontakt til borgmesteren for at drøfte muligheden for at skaffe samlingen ”værdige lokaler”. Yderligere 10 år senere foreslog skoleinspektør N.P. Andersen, at man opførte et kulturhus, der skulle rumme kunstmuseum, kulturhistorisk museum, bibliotek og teatersal. Det var i 1952. Men tiden var endnu ikke moden til det kostbare projekt.

Man måtte derfor stadig forblive i biblioteket. Den eneste realistiske mulighed for at få bedre pladsforhold var tilsyneladende at indgå i bibliotekets udvidelsesplaner.

Men begejstringen for udsigten til fortsat at skulle dele bygning med en anden institution var ikke stor. Bestyrelsen ønskede derfor at ”undersøge mulighederne for en egen pavillon-agtig bygning”. Bestyrelsen bad arkitekt Ove Tapdrup om at udarbejde en skitse til en museumsbygning, der kunne placeres på den plads i Byparken, hvor den nyligt nedrevne sommerpavillon havde ligget.

Efter langvarige forhandlinger ledet af den daværende formand advokat Torben Permin nåede man frem til, at Esbjerg Kommune ville opføre museumsbygningen og stille den vederlagsfrit til Kunstforeningens rådighed, hvis foreningen selv skaffede 150.000 kr. af byggesummen. Det var rigtig mange penge i 1957 og kun takket være en stor donation fra Ny Carlsbergfondet lykkedes det at skaffe midlerne.

I begyndelsen af 1961 påbegyndtes byggeriet, og som nævnt fandt indvielsen sted den 29. juni 1962.

Der var kunstmuseer i mange andre provinsbyer, men de var i mange tilfælde præget af meget stationære ophængninger af sam-

lingerne, og der blev kun i ringe grad afholdt skiftende udstillinger. Sådan skulle det ikke være i Esbjerg. For at undgå at signalere stilstand valgte man at kalde bygningen ”Kunstpavillonen”. Hver gang man skulle vise en særudstilling i Ovenlyssalen, var det nødvendigt at opmagasinere samlingen. I Kunstpavillonen kunne man sideløbende fremvise både samling og særudstilling.

Kunstforeningen blev stiftet i 1910 og alle årene frem til 1962 var præget af en ganske langsom udvikling. Efter indflytningen i Kunstpavillonen kom den nye museumslov i 1964, der betød større offentlige tilskud. Det satte for alvor gang i udviklingen af samlingen, der har været i hastig vækst lige siden.

En af betingelserne for statsstøtten var, at der blev ansat kunstkynligt personale. Fra 1. april 1965 udpegede bestyrelsen fra sin egen kreds malermester Arne Broch som deltidsansat daglig kunstnerisk leder. Dette arbejde blev i 1974 overtaget af undertegnede. Fra 1985 gennemførtes den fulde professionalisering af museumsledelsen. Det vil sige, at museet fremover skulle ledes af en fuldtidsansat universitetsuddannet leder.

Allerede efter få år begyndte man at lide under pladsmangel. Den blev delvis afhjulpet i 1976, da Vestjysk Musikkonservatorium, der havde haft lokaler i Kunstpavillonen, flyttede til Vestre Skole. I årenes løb blev der talt meget om en egentlig udvidelse. Først med sammenbygningen med Musikhuset fik kunstmuseet tidssvarende faciliteter til administration, og man fik etableret det åbne magasin og æstetisk laboratorium. Det lykkedes dog ikke dengang for fem år siden at få udvidet udstillingsarealerne væsentligt.

I dette forår kan vi fejre 40 års jubilæum i Kunstpavillonen eller Esbjerg Kunstmuseum, som vi nu kalder institutionen. Vi kan se tilbage på et stort antal spændende oplevelser og kunstneriske højdepunkter, men vi skal også se frem med ønsket om at få den længe savnede store udvidelse af museets udstillingsarealer realiseret. Opfyldelsen af dette ønske er meget presserende, hvis vi skal fastholde den position kunstmuseet har opnået i de senere år med den meget energiske og visionære ledelsestil, som vi kan takke museumsdirektørerne Peter Meyer og Inge Merete Kjeldgaard for.

Jørgen Broch
formand